# 145/1992. (XI. 4.) Korm. rendelet

## a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltásáról

**1. §**[1] (1) A szénjárandóság pénzbeli megváltására (a továbbiakban: pénzbeli szénjárandóság) azok a nyugdíjas bányászok jogosultak, akik a rendelet hatálybalépésének időpontjáig szénbányászat és tőzegkitermelés, uránércbányászat, bauxitbányászat, fémtartalmú ércek és nemfémes ásványok bányászata (ideértve a tanbányákat is), valamint mélységi vizek bányászati technológiával végzett felszínre hozatala során kifejtett tevékenységük alapján jogosultságot szereztek a nyugdíjas bányászokat megillető természetbeni juttatásra.

(2)[2] Jogosultak a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltására azok is, akik 1992. november 3-át követően mentek nyugdíjba (abban az esetben is, ha nyugdíjazásukat közvetlenül megelőzően átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában, bányászati keresetkiegészítésben, a mecseki bányászatban munkát végzők bányászati keresetkiegészítésében, munkanélküli ellátásban, illetve munkanélküliek jövedelempótló támogatásában részesültek), ha munkaviszonyuk megszűntekor az utolsó munkáltatójuknál előírt jogosultsági feltételekkel, de legalább 10 éves, bányászati gazdálkodó szervezetnél töltött szolgálati idővel rendelkeznek – kivéve, ha a szolgálati idő a bányászati tevékenység során szerzett munkaképesség-csökkenés miatt rövidebb –, és

*a)* az őket utoljára foglalkoztató gazdálkodó szervezet jogutód nélkül megszűnik, vagy

*b)* a gazdálkodó szervezet felszámolás alatt áll és bányászati termelő tevékenységét megszüntette.

Az igényjogosultság a gazdálkodó szervezet megszűnésének, illetve a felszámolási eljárás alatt a bányászati termelő tevékenység megszűntének évét követő év első napján nyílik meg, abban az esetben is, ha visszamenőleges igényérvényesítésről van szó.[3]

(3)[4] A (2) bekezdésben foglalt feltételek megléte esetén sem jogosultak a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltására azok, akik 1995. október 21-ét követően alapított bányászati gazdálkodó szervezettől mennek nyugdíjba.

(3a)[5] Jogosultak a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltására, akik 2011. december 31-ig a (2) bekezdés szerint mentek nyugdíjba, azonban 2012. január 1-jétől

*a)* a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény szerinti korhatár előtti ellátásban,

*b)* a bányászatról szóló törvény szerinti átmeneti bányászjáradékban vagy

*c)* a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban vagy rokkantsági ellátásban

részesülnek.

---

1 Megállapította: 116/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 1994. IX. 15-től.
2 Megállapította: 129/1997. (VII. 24.) Korm. rendelet 1. § (1). Hatályos: 1997. VIII. 8-tól. A szénjárandóság pénzbeli megváltását - amennyiben a szükséges adatok 1997. november 30-ig beérkeznek a folyósító szervhez - 1998. január 31-ig kell folyósítani.
3 Módosította: 75/2011. (V. 2.) Korm. rendelet 30. § (5).
4 Beiktatta: 123/1995. (X. 6.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 1995. X. 21-től.
5 Beiktatta: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2012. XII. 31-től.

(3b)[1] Jogosultak a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltására, akik tekintetében – a nyugdíjazás kivételével – a (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek, a (3) bekezdés szerinti kizáró ok nem áll fenn, és részükre

*a)* a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény szerinti korhatár előtti ellátás,

*b)* a bányászatról szóló törvény szerinti átmeneti bányászjáradék vagy

*c)* a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás került megállapításra.

(4)[2] A nyugdíjas bányászok pénzbeli szénjárandósága megilleti a jogosult elhalálozása esetén

*a)*[3] a jogosult házastársát (élettársát) mindaddig, amíg özvegyi nyugdíjra, ideiglenes özvegyi nyugdíjra vagy eltartott kiskorú, illetve rokkant gyermeke után árvaellátásra jogosult, kivéve, ha új házasságot köt;

*b)* a jogosult szülőjét (nagyszülőjét) mindaddig, amíg szülői nyugdíjat élvez, vagy a meghalt nyugdíjas bányász után annak kiskorú, illetve rokkant gyermeke árvaellátásra jogosult;

*c)* az *a)* és *b)* pontokban megállapított hozzátartozók hiányában a jogosult árvaellátásban részesülő kiskorú, illetve rokkant gyermekét.

**2. §**[4] A pénzbeli szénjárandóság éves összege a tárgyévet megelőző évre megállapított szénjárandóság összege, korrigálva a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, tárgyév januárjára vonatkozó, tárgyévet megelőző év januárjához viszonyított szén fogyasztói árindex mértékével. Az így kiszámított éves összeg mértékét a bányászatért felelős miniszter minden év március 15-éig közli a központi nyugdíjbiztosítási szervvel.

**3. §** (1) A pénzbeli szénjárandóságot a társadalombiztosítás (nyugdíjat folyósító szerv) folyósítja.

(2) A pénzbeli szénjárandóság összegét és a folyósítással kapcsolatban felmerült költségeket az állami költségvetés a társadalombiztosítási (nyugdíjfolyósító) szervnek megtéríti.

(3) Az 1. §-ban meghatározott jogosultak számára teljesített kifizetés és annak megtérítése a Társadalombiztosítási Alap költségvetését nem érinti.

**4. §**[5] A pénzbeli szénjárandóságot a tárgyév május hónapjában egy összegben kell kifizetni. A kifizetés azokat illeti meg, akiknek a jogosultsága a tárgyév első napján fennáll.

**5. §** (1) Ha a bányász a pénzbeli szénjárandóság folyósítása után meghal, az 1. § (2) bekezdésében meghatározott személy csak a következő évben jogosult a pénzbeli szénjárandóságra.

(2)[6] Ha az özvegyi nyugdíjra többen is jogosultak, közöttük pénzbeli szénjárandóságot a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény előírásai szerint kell megosztani.

---

1 Beiktatta: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §. Hatályos: 2012. XII. 31-től.
2 Megállapította: 129/1997. (VII. 24.) Korm. rendelet 1. § (2). Hatályos: 1997. VIII. 8-tól.
3 Módosította: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § (1).
4 Megállapította: 75/2011. (V. 2.) Korm. rendelet 30. § (1). Módosította: 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 8. § (1) a).
5 Megállapította: 116/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 1994. IX. 15-től.
6 Módosította: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2).

**6. §**[1] A gazdálkodó szervezet a pénzbeli szénjárandóság folyósításakor szükséges adatokat (név, születési év, hó, nap, lakcím nyugdíjfolyósítási törzsszám) a tárgyévet megelőző év december 31-ig köteles a nyugdíjbiztosításnak (nyugdíjfolyósítási szervnek) az erre a célra rendszeresített űrlapon megküldeni. A gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnése esetén az adatokat az integráción kívüli szénbányák és a Bányászati Aknamélyítő Vállalat esetében a Bányavagyon-hasznosító Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság, az érc- és ásványbányák esetében az Érc- és Ásványbányák Egészségmegőrzéséért Alapítvány küldi meg a nyugdíjbiztosításnak (nyugdíjfolyósítási szervnek).

**7. §**[2] E rendelet alkalmazásában:

*a)* „bányászati tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet” kifejezésen magyarországi bányavállalatot, bányát, bányászati tevékenységgel foglalkozó gazdasági társaságot, bányavállalkozót, továbbá az ezekből kivált (önállósult) gazdasági egységet,

*b)* „bányászati tevékenység”, „bányászat”, „bányavállalkozó” kifejezésen a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény fogalommeghatározását,

*c)*[3]

kell érteni.

**8. §**[4] (1) Ha az 1. §-ban meghatározott személy a pénzbeli szénjárandóságot jogalap nélkül vette fel, köteles azt a felvételtől számított harminc napon belül visszafizetni.

(2) A társadalombiztosítási (nyugdíjfolyósítási) szerv méltányosságból a jogalap nélkül felvett pénzbeli szénjárandóság visszakövetelésétől eltekinthet.

**8/A. §**[5]

**8/B. §**[6] A gazdálkodó szervezet a az egyes energetikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 75/2011. (V. 2.) Korm. rendelet hatálybalépését követően újonnan jogosultakká váltak tekintetében köteles beszerezni a jogosult személyes adatai kezeléséhez történő hozzájárulását.

**8/C–8/D. §**[7]

**9. §**[8] (1) Ez a rendelet a kihirdetés napján lép hatályba. Ezt követően a pénzbeli szénjárandóság megváltására vonatkozó, az államot terhelő újabb kötelezettség nem keletkezhet.

(2) E rendeletben foglaltakat 1993. január 1-jétől kell alkalmazni.

(3)[9]

---

1 Megállapította: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 2. §. Hatályos: 2012. XII. 31-től.
2 Beiktatta: 116/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 4. §. Hatályos: 1994. IX. 15-től.
3 Hatályon kívül helyezte: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. §. Hatálytalan: 2012. XII. 31-től.
4 Számozását módosította: 116/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 4. §.
5 Hatályon kívül helyezte: 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 8. § (2). Hatálytalan: 2017. I. 1-től.
6 Beiktatta: 75/2011. (V. 2.) Korm. rendelet 30. § (4). Módosította: 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 8. § (1) b).
7 Hatályon kívül helyezte: 411/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. §. Hatálytalan: 2012. XII. 31-től.
8 Számozását módosította: 116/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet 4. §.
9 Hatályon kívül helyezte: 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 1. § 1464. Hatálytalan: 2008. V. 16-tól.

TARTALOMJEGYZÉK

145/1992. (XI. 4.) Korm. rendelet ---- 1
a nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltásáról ---- 1